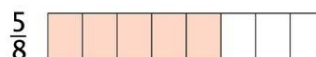
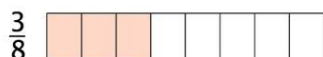
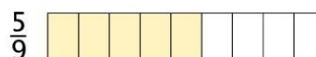
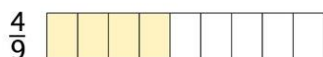
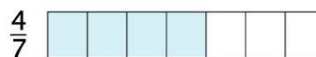
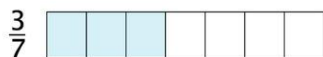
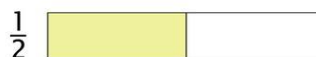
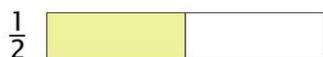

warto zapamiętać

Przyglądając się powyższym rysunkom, łatwo zauważyć, że gdy licznik ułamka jest mniejszy od połowy mianownika, to ten ułamek jest mniejszy od $\frac{1}{2}$. A gdy licznik jest większy od połowy mianownika, to ułamek jest większy od $\frac{1}{2}$.

Korzystając z tego, można porównywać niektóre ułamki o różnych licznikach i mianownikach.

Na przykład $\frac{4}{7} > \frac{2}{5}$, bo ułamek $\frac{4}{7}$ jest większy od $\frac{1}{2}$, a ułamek $\frac{2}{5}$ jest mniejszy od $\frac{1}{2}$.

11. Przeczytaj powyższe informacje.

a) Które z podanych ułamków są mniejsze od $\frac{1}{2}$, a które są większe od $\frac{1}{2}$?

$$\frac{1}{7} \quad \frac{2}{7} \quad \frac{3}{7} \quad \frac{4}{7} \quad \frac{5}{7} \quad \frac{6}{7} \quad \frac{2}{9} \quad \frac{3}{11} \quad \frac{8}{10} \quad \frac{9}{20} \quad \frac{12}{15}$$

b) Wypisz kilka ułamków mniejszych od $\frac{1}{2}$, których mianownik jest równy 9.

1. Porównaj podane liczby.

a) $\frac{3}{7}$ i $\frac{4}{7}$

d) $\frac{1}{14}$ i $\frac{1}{15}$

g) $\frac{1}{9}$ i $\frac{1}{12}$

j) $\frac{4}{13}$ i $\frac{5}{13}$

b) $\frac{12}{18}$ i $\frac{11}{18}$

e) $\frac{9}{13}$ i $\frac{9}{15}$

h) $\frac{5}{9}$ i $\frac{5}{12}$

k) $\frac{3}{7}$ i $\frac{3}{8}$

c) $1\frac{3}{5}$ i $2\frac{2}{5}$

f) $6\frac{1}{7}$ i $6\frac{1}{8}$

i) $2\frac{5}{9}$ i $3\frac{5}{12}$

l) $3\frac{5}{7}$ i $4\frac{5}{6}$

3. Wojtek wypił $\frac{3}{4}$ litra soku z kiszonych ogórków, a Adam wypił $\frac{3}{5}$ litra takiego samego soku. Kto wypił więcej?

12. Korzystając z ciekawostki, ustal, który z podanych ułamków jest większy?

a) $\frac{3}{7}$ czy $\frac{7}{8}$

b) $\frac{4}{10}$ czy $\frac{6}{12}$

c) $\frac{8}{20}$ czy $\frac{5}{6}$

3. Skróć oba ułamki i odpowiedz, czy są one równe.

a) $\frac{6}{8}$ i $\frac{9}{12}$

b) $\frac{6}{10}$ i $\frac{9}{15}$

c) $\frac{6}{24}$ i $\frac{10}{40}$

d) $\frac{12}{21}$ i $\frac{16}{28}$

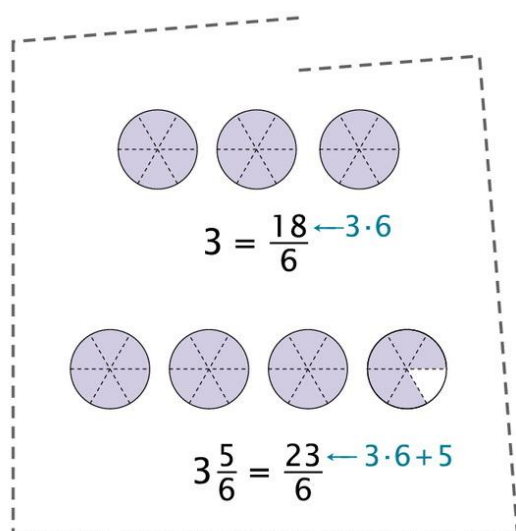
$\frac{3}{5} = \frac{21}{35}$ $\frac{4}{7} = \frac{20}{35}$
 więc
 $\frac{3}{5} > \frac{4}{7}$

4. Porównaj podane ułamki, rozszerzając jeden z nich lub oba tak, aby miały ten sam mianownik.

a) $\frac{2}{5}$ i $\frac{3}{8}$

b) $\frac{3}{4}$ i $\frac{7}{9}$

c) $\frac{3}{5}$ i $\frac{7}{10}$

6. Przyjrzyj się, w jaki sposób można zamienić liczby naturalne i liczby mieszane na ułamki niewłaściwe. Zamień liczby podane poniżej na ułamki niewłaściwe.

a) $1\frac{1}{2}$ $2\frac{1}{2}$ 3 $7\frac{1}{2}$

b) $1\frac{1}{3}$ 2 $3\frac{2}{3}$ $4\frac{1}{3}$

c) $1\frac{1}{4}$ $2\frac{1}{4}$ $3\frac{3}{4}$ 4

d) $1\frac{1}{7}$ $2\frac{3}{7}$ 5 $6\frac{5}{7}$

2. Który z podanych ułamków jest większy?

a) $\frac{4}{5}$ czy $\frac{5}{4}$

b) $\frac{11}{10}$ czy $\frac{10}{11}$

c) $\frac{1001}{1000}$ czy $\frac{99}{999}$

3. Zamień ułamki na liczby mieszane lub liczby naturalne, czyli wyłącz całości z ułamków.

a) $\frac{7}{2}$, $\frac{15}{2}$, $\frac{27}{2}$

c) $\frac{12}{4}$, $\frac{37}{4}$, $\frac{41}{4}$

e) $\frac{75}{8}$, $\frac{88}{9}$, $\frac{121}{30}$

b) $\frac{10}{3}$, $\frac{27}{3}$, $\frac{32}{3}$

d) $\frac{21}{10}$, $\frac{87}{10}$, $\frac{120}{10}$

f) $\frac{125}{20}$, $\frac{250}{25}$, $\frac{175}{150}$

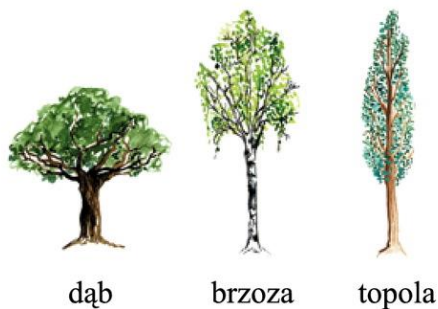
2. a) Aneta i jej 4 koleżanki kupiły 2 pizze. Jaką część pizzy, przy sprawiedliwym podziale, dostanie każda z nich?

b) Jaką część pizzy otrzymasz, gdy 4 pizze rozdzielisz sprawiedliwie między wszystkich uczniów swojej klasy?

5. Uporządkuj w kolejności od najmniejszej do największej następujące liczby: $5\frac{1}{100}$, $\frac{9}{4}$, $\frac{2}{3}$, $\frac{22}{7}$, $1\frac{1}{3}$, $\frac{48}{8}$.

2. a) Znajdź liczbę o $2\frac{3}{5}$ większą od $7\frac{2}{5}$.

b) Znajdź liczbę o $9\frac{7}{9}$ większą od sumy liczb $8\frac{1}{9}$ i $6\frac{5}{9}$.

4. Koło domu dziadka Henryka rośnie las. W tym lesie $\frac{1}{10}$ wszystkich drzew stanowią dęby, $\frac{3}{10}$ — brzozy, $\frac{4}{10}$ — topole. Pozostałe drzewa to modrzewie i jodły. Jaką część drzew tego lasu stanowią drzewa liściaste, a jaką iglaste?

5. Oblicz sprytnie:

a) $2\frac{2}{3} + 2\frac{4}{5} + \frac{1}{3}$

c) $2\frac{5}{7} + 7\frac{2}{5} + 2\frac{2}{7} + 3\frac{3}{5}$

b) $\frac{7}{9} + 1\frac{3}{4} + \frac{1}{4}$

d) $2\frac{3}{4} + 1\frac{1}{6} + 4\frac{5}{6} + 1\frac{2}{4}$

 przykłady

$$3\frac{2}{9} = 2\frac{11}{9}$$

$$4\frac{4}{8} = 3\frac{12}{8}$$

$$3\frac{2}{9} - \frac{7}{9} = 2\frac{11}{9} - \frac{7}{9} = 2\frac{4}{9}$$

$$4\frac{4}{8} - 2\frac{7}{8} = 3\frac{12}{8} - 2\frac{7}{8} = 1\frac{5}{8}$$

2. Oblicz:

a) $1 - \frac{4}{7}$

c) $2 - \frac{5}{8}$

e) $8 - 1\frac{6}{7}$

g) $5 - 2\frac{3}{5}$

b) $1 - \frac{2}{5}$

d) $6 - \frac{3}{4}$

f) $12 - 5\frac{7}{13}$

h) $9 - 5\frac{4}{7}$

8. Oblicz:

a) $6 - 1\frac{3}{7}$

d) $4\frac{1}{8} - 1\frac{2}{8}$

g) $6\frac{6}{25} - 5\frac{8}{25}$

b) $10 - 2\frac{3}{5}$

e) $8\frac{7}{9} - 6\frac{8}{9}$

h) $13\frac{11}{13} - 12\frac{12}{13}$

c) $8 - 5\frac{5}{7}$

f) $8\frac{3}{20} - 1\frac{17}{20}$

i) $25\frac{3}{17} - 18\frac{4}{17}$

5. Odległość od przystanku autobusowego do schroniska wynosi 10 km. Turyści przeszli już $6\frac{1}{2}$ km. Ile kilometrów pozostało im jeszcze do przejścia?

6. W dziesięciolitrowej bańce było $4\frac{3}{4}$ litra mleka. Następnie dolano jeszcze $3\frac{3}{4}$ litra mleka. Ile mleka brakuje, aby wypełnić całą bańkę?

7. Pewnego razu o nocnej porze
Dwa wielkie grzyby wyrosły w borze.
Rzekł łoś: „Od rana mam w brzuchu pusto”
I zaraz grzyba zjadł jedną szóstą.
Potem trzy szóste zjadł, mruknął: „Mało!”
Ile mu jeszcze grzybów zostało?